

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.02.2020

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı aile ve dini rehberlik bürosu tarafından yapılan aramalara verilen yanıtlar kadın dernekleri, hukukçular ve mağdur kadınlar nezdinde ciddi rahatsızlıklara neden olmuştur. 2011 senesinde kadına yönelik şiddetle mücadelede toplumun bilinçlendirilmesine yönelik Aile Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol kapsamında Diyanet'e bağlı 407 aktif büroda mağdur kadınlara yardımcı olmak amacıyla dini yüksekokul mezunu vaiz, din hizmetleri uzmanı, Kur'an kursu öğreticisi ve imam-hatip unvanlarında görev yapan personel istihdam edilmektedir.

Basına yansıyan haberlerde, Konya Müftülüğü'ne bağlı aile ve dini rehberlik bürosu çalışanı, kendisini şiddet gören ve eşini şiddet eğilimli olarak ifade eden bir kadını, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında kurulan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne (ŞÖNİM) yönlendirme girişiminde bulunurken merkezin isminden emin olamamıştır. **"ŞÖNİM herhalde, yanlış olmasın, kadını anında şeyapma merkezi tam açılımını bilmiyorum ama"** yanıtını veren büro çalışanı, mağdur kadın şiddet sonucu boşanmak istediğini iletince aynı çalışan dini bilgilerden yola çıkarak şunları söylemektedir: **"Dayanılmaz hale geldiyse büyüklerinize istişare edin. Allahüteâlâ Nisa suresinde buyurur ki; kadın ve erkeğin birer büyükle sıkıntıyı gidermeye çalışsınlar. Gençler kestirip atabiliyor. Biz diyoruz ki aile büyükleriyle sıkıntıyı aşmaya çalışın."**

Dini tavsiyeler sadece Konya Müftülüğüne bağlı bürolarda olmayıp akabinde Çorum Müftülüğünde de benzer bir durum yaşanmıştır. Kocasından sözleri hakaretlere maruz kalan bir kadına verilen tavsiyeler ise şöyle "Uygun dille sebebini sorun. Çok büyük bir sorun değil bu, konuşarak çözebilirsiniz. Akşam mesela sevdiği şeyleri yaptınız, çayın yanında sakince konuşun." Telefondaki kadın eğer şiddet görürse ne yapması gerektiğini sorduğunda da vaiz tarafından verilen yanıt şöyle; "Vurursa tepki vermeyin, oradan uzaklaşın. Odanıza çekilin. 'Nasıl istiyorsan öyle yapayım' diye olayı örtmeye çalışın, ama uygun zamanda açın. Suçlayıcı dille konuşmayın. 'Nasıl istiyorsun, bilemedim. Bilsem öyle yapardım' gibi konuşun" diyor ve polisi aramalı mıyım sorusuna ise vaizin cevabı "Yok, bu tür şeyleri çözersiniz inşallah. Allah'a emanet olun..." yanıtını veriyor.

Son olarak Niğde Müftülüğüne bağlı büro vaizinin şiddet gören kadına verdiği yanıt şöyle: "Şiddet göstermesinin sebebi ne? Bir erkeğin eşinden beklediği nedir? Akşam geldiğinde güler yüz, vemeğinin hazırlanması... Elinden geleni yapmana rağmen yaranamıyorsan farklı şeyler olabilir. Başka ilişkisi olabilir mi?" sözlerinden sonra kadına "Dayanamayacak duruma geldiyse müracaat edebilirsiniz ama genellikle erkeğe üç beş ay evden uzaklaştırma veriyorlar. Onun için önce polise müracaat etmeden çözmenin yoluna başvuracağız. Siz acaba ters mi davranıyorsunuz?" cevabını vererek, Vaize, bu sözlerin ardından kocanın inanç açısından nasıl biri olduğunu anlamaya çalışıyor. "Siz namaz kılıyor musunuz? Ya eşiniz" diye sorduktan sonra, "Beş vakit namaz kılmaya gayret edelim. Kur'an-ı Kerim okuyalım. İslami hayatımızı yoluna koymaya gayret etsek inşallah düzelir" diye sözlerini sonlandırıyor.

2014 yılında imzacısı olduğumuz İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun uygulanmayarak, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı bürolarda şiddete uğrayan kadınlara dini referanslarla şiddete göz yummaları öğütlenmektedir. "İtaat, ibadet, fıtrat" gibi tavsiyelerle kadına yönelik şiddeti meşru bir zemine oturtularak şiddetin suçlusu kadın gibi gösterilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı çalışanların İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununa aykırı tavsiye vermeleri suç değil midir?

26347

2. Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı vaizlerin sözleri sebebiyle şikâyet hakkını kullanmayan kadınların uğradıkları şiddetten idarenin hizmet kusuru oluşması durumunda bu zararları kim karşılayacaktır?
3. Ülkemizde şiddete uğrayan kadınların sorunları ve çözüm önerilerinin muhatabı Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı aile ve dini rehberlik büroları mıdır?
4. Diyanet İşleri Başkanlığı çalışanlarının tavsiyeleri ile şiddet sonrası polise başvurmayıp hayatını kaybeden kadın var mıdır?